

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN - THÔNG TIN

NGUỒN LỰC THÔNG TIN
TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN - THƯ VIỆN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN : TH.S. PHẠM THỊ PHƯƠNG LIÊN

SINH VIÊN THỰC HIỆN : ĐOÀN THÚY NGÀ

LỚP : TV 42A

HÀ NỘI - 2014

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực hiện đề tài khóa luận tốt nghiệp, dưới sự hướng dẫn tận tình của giảng viên hướng dẫn và được Nhà trường tạo điều kiện thuận lợi, em đã có một quá trình nghiên cứu, tìm hiểu và học tập nghiên cứu để hoàn thành đề tài.

Qua đây, em xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc nhất tới cô giáo, Thạc sĩ Phạm Thị Phương Liên - Cô đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ em hoàn thành tốt đề tài về phương pháp, lý luận và nội dung trong suốt thời gian em thực hiện khóa luận tốt nghiệp.

Em cũng xin gửi lời cảm ơn tới Thạc sĩ Nguyễn Thị Hải Yến - Phó Giám đốc phụ trách Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất đã có những ý kiến đóng góp quý báu và tạo điều kiện giúp đỡ em trong quá trình em thực hiện đề tài khóa luận này.

Em xin gửi lời tri ân tới các thầy cô trong khoa Thư viện - Thông tin Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã tận tình truyền đạt kiến thức và giúp đỡ em trong suốt 4 năm học tập. Mặc dù đã rất cố gắng nhưng do trình độ bản thân còn hạn chế cũng như thiếu kinh nghiệm thực tiễn nên đề tài khóa luận của em chắc chắn không thể tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Vì vậy, em kính mong nhận được chỉ bảo và đóng góp ý kiến của các thầy cô để bài khóa luận của em được hoàn thiện hơn. Cuối cùng, em kính chúc quý thầy cô sức khỏe và thành công trong sự nghiệp cao quý.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, tháng 5 năm 2014

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN

DANH MỤC BẢNG BIỂU

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TRUNG TÂM THÔNG TIN - THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT VÀ VAI TRÒ CỦA NGUỒN LỰC THÔNG TIN	9
1.1. Vài nét về Trung tâm Thông tin - Thư viện trường Đại học Mỏ - Địa chất	9
1.1.1. Lịch sử hình thành và phát triển	9
1.1.2. Chức năng, nhiệm vụ của thư viện	11
1.1.3. Cơ cấu tổ chức và đội ngũ cán bộ.....	13
1.1.4. Người dùng tin	14
1.2. Vai trò của nguồn lực thông tin đối với yêu cầu đổi mới giáo dục của Trường Đại học Mỏ - Địa chất.....	18
1.2.1. Vai trò của nguồn lực thông tin trong hoạt động thông tin - thư viện.....	18
1.2.2. Ý nghĩa của nguồn lực thông tin đối với hoạt động đào tạo tại Trường Đại học Mỏ - Địa chất	20
Chương 2: THỰC TRẠNG NGUỒN LỰC THÔNG TIN TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN - THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT.....	24
2.1. Đặc điểm nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mỏ - Địa chất.....	24
2.1.1. Loại hình	24
2.1.2. Ngôn ngữ	32
2.1.3. Nội dung.....	33

2.2. Công tác phát triển nguồn l. òng tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất	47
2.2.1. Chính sách bổ sung	47
2.2.2. Kinh phí bổ sung.....	52
2.2.3. Nguồn và phương thức bổ sung.....	54
2.2.4. Cán bộ bổ sung.....	57
2.2.5. Số lượng bổ sung	63
2.3. Mức độ đáp ứng của nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất	65
2.4. Nhận xét	69
Chương 3: MỘT SỐ ĐỀ XUẤT NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGUỒN LỰC THÔNG TIN TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN - THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỞ - ĐỊA CHẤT.....	72
3.1. Nâng cao chất lượng nguồn lực thông tin.....	72
3.2. Thường xuyên nghiên cứu nhu cầu người dùng tin	74
3.3. Tăng cường nguồn thông tin nội sinh	75
3.4. Liên kết, chia sẻ nguồn lực thông tin với các trung tâm thông tin - thư viện khác	77
3.5. Sử dụng các biện pháp phát triển nguồn thông tin số.....	78
3.6. Nâng cao năng lực và trình độ của cán bộ thư viện.....	79
KẾT LUẬN	81
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	83
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Khoa học và công nghệ đang thực sự trở thành lực lượng sản xuất trực tiếp, là nền tảng của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII của Đảng nhấn mạnh: "Muốn tiến hành Công nghiệp hóa – hiện đại hóa thắng lợi phải phát triển giáo dục đào tạo, phát huy nguồn nhân lực con người, yếu tố cơ bản của sự phát triển nhanh và bền vững". Vì vậy, vấn đề đào tạo nguồn nhân lực là một vấn đề hết sức quan trọng được xã hội quan tâm. Đảng và nhà nước ta rất chú trọng tới việc tăng cường số lượng và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trình độ cao, coi đó là chìa khóa tiến tới việc xây dựng xã hội văn minh hiện đại một cách bền vững.

Trong lĩnh vực đào tạo nguồn nhân lực khai thác tài nguyên khoáng sản, Trường Đại học Mở - Địa chất được coi là trung tâm đào tạo lớn nhất của cả nước về các lĩnh vực Mở, Địa chất, Trắc địa – Bản đồ, Dầu khí, với trình độ cao đẳng, đại học và trên đại học. Cùng với các ngành nghề khác, các ngành hiện đang đào tạo tại trường nhận được nhiều sự quan tâm của xã hội nhất là trong giai đoạn hiện nay, khi các hoạt động khai thác tài nguyên thiên nhiên, khoáng sản cần đi đôi với việc bảo tồn, gìn giữ các nguồn tài nguyên không còn là vô tận ấy. Tuy nhiên đứng trước xu thế đổi mới giáo dục toàn diện, trường Đại học Mở - Địa chất cũng chuyển mình cùng với rất nhiều hoạt động đổi mới giáo dục đào tạo từ phương thức đào tạo, phương pháp giảng dạy, phương pháp quản lý... Việc đổi mới giáo dục ấy kéo theo sự hình thành một nguồn học liệu phong phú để có thể đáp ứng nhu cầu thông tin đa dạng ngày càng phát triển sinh viên và giảng viên nhà trường.

Sau hơn 40 năm xây dựng và trưởng thành, hiện nhà trường đã có đội ngũ cán bộ giảng viên hùng hậu, với 2 chi nhánh đào tạo tại Quảng Ninh và Vũng Tàu, trường đã nhận được nhiều huân, huy chương cao quý của Nhà

nước. Đóng góp một phần không nhỏ vào những thành tựu của nhà trường, Trung tâm Thông tin - Thư viện với xuất phát điểm là một thư viện khoa học chuyên ngành, nội dung tài liệu chủ yếu đề cập đến các chuyên ngành Thăm dò và khai thác khoáng sản, Địa chất, Trắc địa, Địa chất công trình, Cơ học đất, Kinh tế,... đã trở thành một Trung tâm Thông tin - Thư viện khá hiện đại, với vốn tài liệu phong phú về nội dung, đa dạng về loại hình. Để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục của nhà trường, Trung tâm Thông tin - Thư viện trường luôn cố gắng xây dựng cho mình nguồn tài liệu đạt chất lượng cao, thoả mãn nhu cầu thông tin của bạn đọc. Đặc biệt trong giai đoạn hiện nay, Đảng và Nhà nước ta xác định khoa học kỹ thuật và công nghệ là phương tiện đẩy nhanh, đẩy mạnh và thực hiện thành công quá trình "Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa đất nước" thì vai trò của nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất ngày càng trở nên quan trọng và mang tầm vóc, ý nghĩa to lớn hơn.

Nhận thấy tầm quan trọng của nguồn lực thông tin đối với quá trình học tập, giảng dạy và nghiên cứu của đội ngũ cán bộ, giảng viên và sinh viên trong toàn trường, góp phần to lớn vào việc thực hiện thành công chủ trương của Bộ Giáo dục và Đào tạo là biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo. Bên cạnh đó, nhằm đề cao vai trò của thông tin trong việc đào tạo những kỹ sư mỏ - địa chất vừa có trình độ lý luận và tư tưởng vững vàng, vừa giỏi chuyên môn nghiệp vụ, có khả năng tiếp cận và vận dụng thành công những thành tựu khoa học nước ngoài vào điều kiện trong nước, em đã chọn đề tài "Nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất" làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu của bài khóa luận là trên cơ sở khảo sát thực trạng nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa Chất, đánh giá ưu khuyết điểm của nguồn lực và từ đó đề xuất một

số giải pháp hợp lý nhằm góp phần nâng cao chất lượng nguồn lực thông tin, đáp ứng và thỏa mãn cao nhất nhu cầu tin của người dùng tin, phục vụ việc đổi mới đào tạo của nhà trường.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đề tài khóa luận lấy hiện trạng nguồn lực và công tác phát triển nguồn lực thông tin làm đối tượng nghiên cứu.

Phạm vi nghiên cứu giới hạn trong công tác xây dựng và phát triển nguồn lực thông tin ở Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất giai đoạn hiện nay.

4. Phương pháp nghiên cứu

Để hoàn thành khóa luận, em đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

- Phương pháp phân tích, tổng hợp tài liệu liên quan đến nguồn lực thông tin, xây dựng và phát triển nguồn lực thông tin
- Phương pháp quan sát thực tế tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất
- Phương pháp phỏng vấn trực tiếp người dùng tin và cán bộ thư viện
- Phương pháp thống kê số liệu điều tra.

5. Bố cục của khóa luận

Ngoài lời nói đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, khóa luận được chia thành 3 chương:

Chương 1: Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất và vai trò của nguồn lực thông tin

Chương 2: Thực trạng nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất

Chương 3: Một số đề xuất nhằm nâng cao chất lượng nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Mở - Địa chất

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bùi Biên Hòa (1998), "Những biến đổi của Thư viện trong xã hội hiện đại", Tạp chí Thông tin Khoa học Xã hội (Số 5), tr. 46-50.
2. Đoàn Phan Tân (2001), *Thông tin học: Giáo trình dùng cho sinh viên ngành thông tin - thư viện và quản trị thông tin*, Đại học Quốc gia, Hà Nội.
3. Hán Thị Kim Oanh (2007), *Khảo sát vốn tài liệu tại Trung tâm Thông tin - Thư viện trường Đại học Giao thông Vận tải*, Khóa luận tốt nghiệp, Trường Đại học Văn hóa, Hà Nội.
4. Kiều Kim Ánh (2005), *Phát triển nguồn lực thông tin ở Học viện Tài chính*, Khóa luận tốt nghiệp, Trường Đại học Văn hóa, Hà Nội.
5. Lê Văn Việt (2000), *Cẩm nang nghề thư viện*, Văn hóa thông tin, Hà Nội.
6. Nguyễn Thị Lan Thanh (2004), *Thư viện các trường đại học với việc nâng cao chất lượng giáo dục đại học: Tham luận tại Hội thảo "Đổi mới giáo dục đại học Việt Nam - Hội nhập và thách thức"*, Hà Nội.
7. Phạm Minh Hạc (2003), "Về đổi mới phương pháp dạy - học ở đại học và cao đẳng", Tạp chí Giáo dục (Số 55), tr. 32-33.
8. Phạm Văn Rính (1998), "Bổ sung tài liệu", Tập san thư viện (Số 2), tr. 44-47.
9. Phạm Văn Rính (2007), *Phát triển vốn tài liệu trong thư viện và cơ quan thông tin: Giáo trình dùng cho sinh viên đại học và cao đẳng ngành Thư viện - Thông tin*, Đại học Quốc gia, Hà Nội.
10. Pháp lệnh Thư viện (2000), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
11. Trần Mạnh Tuấn (2005), "Nguồn tin nội sinh của trường đại học thực trạng và giải pháp phát triển", Tạp chí Thông tin và Tư liệu (Số 3), tr. 10-11.